

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL J. ČESKESO – BESPARNIO SODYBOS PASKELBIMO SAVIVALDYBĖS SAUGOMU
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTU

2017 m. rugsėjo d.

Panevėžys

1. Problemos esmė:

2016 m. gruodžio 6 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV-943 patvirtintas 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 priemonės „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas).

Priemonės tikslas – kultūros paveldo objekto ar jo sudedamųjų dalių vertingųjų savybių išsaugojimas ir atskleidimas, siekiant pritaikyti kultūros paveldo objektą kultūrinėms, edukacinėms, ekonominėms, socialinėms ir kitoms reikmėms, užtikrinti kultūros paveldo objektų prieinamumą visuomenei ir lankytojams.

Pagal priemonės Aprašo 11. p. remiamos šios veiklos: viešo ir privataus nekilnojamojo kultūros paveldo objekto tvarkybos darbai bei tvarkybos darbų taikomieji tyrimai, tvarkybos darbų projektavimas, ekspertizės atlikimas, remontas, avarinės grėsmės pašalinimas, restauravimas, konservavimas, projektą vykdančio personalo darbo užmokestis. Veiklų finansavimo būtina sąlyga – investicijų pritraukimas iš kitų šaltinių kultūros paveldo objekto pritaikymui kultūrinėms, edukacinėms, ekonominėms, socialinėms ir kitoms reikmėms, t. y. užtikrinant kultūros paveldo objekto patrauklumą ir prieinamumą visuomenei, siekiant sudominti ir įtraukti kuo didesnę visuomenės dalį ir kuo įvairesnes tikslines grupes, išlaikant esamus ir (arba) sukuriant papildomus (naujus) lankytojų srautus. Pareiškėjas kultūros paveldo objekto pritaikymą minėtoms reikmėms privalo užtikrinti numatomomis atlikti ar jau atliktomis investicijomis iš kitų šaltinių – nuosavų, skolintų ir kitų lėšų, arba pasinaudojant priemonės Nr. 05.4.1-FM-F-307 „Viešojo ir privataus kultūros paveldo pritaikymas visuomenės poreikiams“ lėšomis. Pagal šią priemonę suteikiama paskola pareiškėjams, atitinkantiems paskolų pagal minėtą priemonę suteikimui nustatytus reikalavimus.

Projekto problematika: J. Čerkeso–Besparnio sodyba (toliau sodyba) yra Skaistakalnio parke. Sodybos teritorijos plotas – 1,230 ha. Tarpukariu ši sodyba buvo žinoma kaip Panevėžio inteligentų susibūrimo vieta. Name skambėjo muzika, vykdavo poezijos vakarai. Namą supo poeto pasodintas parkas, didelis sodas, gėlynai. Šiuo metu Skaistakalnio parke esantis J. Čerkeso–Besparnio sodybos pastatas šiuo metu yra užkonservuotas, avarinės būklės. Sodybos teritorija apleista ir jos planinė struktūra nunykusi. Tačiau ši sodyba yra svarbiausias elementas Skaistakalnio

parke. J. Čerkeso - Besparnio „Pragiedrulių“ sodybos sutvarkymas ir pritaikymas kultūrinei paskirčiai būtų pats tinkamiausias ir tikslingiausias šios sodybos ir teritorijos apie ją pritaikymo modelis. Ši sodyba – kitaip menininkų rezidencija, eksperimentinės kūrybinės dirbtuvės veiktų kaip Stasio Eidrigevičiaus menų centro padalinys, stimuliuojantis inovatyvius meno reiškinius mieste.

Planuojamoje teritorijoje galioja teritorijų planavimo dokumentai, strateginiai dokumentai ir kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantys teisės aktai. J. Čerkeso-Besparnio sodybos unikalus kodas Kultūros vertybių registre 20913. Statusas – registrinis, objekto reikšmingumo lygmuo – vietinis. Projektuojama teritorija patenka į Panevėžio miesto istorinę dalį (įregistruota 2008-05-23, unikalus kodas 31872).

Projekto tikslas: kompleksiskai sutvarkyti J. Čerkeso-Besparnio sodybos pastatą ir teritoriją, teritorijoje esančius objektus bei aplinką apie juos, sudarant sąlygas miesto bendruomenėms, verslo, paslaugų ir viešajam sektoriui veikti kartu, prisidedant prie gerovės žmonėms kūrimo, miesto estetinės vertės ir rekreacinės aplinkos gyvybingumo didinimo. Miesto viešoji erdvė turi būti saugi, komfortiška ir kokybiška. Atgaivinta ir pritaikyta.

Įgyvendinant projektą planuojama, kad sodyba bus restauruota, pritaikyta menininkų rezidencijoms, kūrybinėms dirbtuvėms. Sodybos aplinkoje atnaujintos/įrengtos žaliosios zonos, įrengti mažosios architektūros elementai, kiti statiniai/įrenginiai/sutvarkymo/ landšafto architektūros elementai, atnaujinti apšvietimo sistemos tinklai. Sodybos sutvarkymo idėja įsikomponuotų į bendrą Skaistakalnio parko koncepciją.

Atlikti pastato tyrimai (architektūriniai, konstrukcijų, archeologiniai, polichrominiai). **Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 10 straipsnio 4 dalimi bei Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu patvirtintu aprašu Panevėžio miesto savivaldybės tarybai siūloma J. Čerkeso –Besparnio sodybą paskelbti Savivaldybės saugomu kultūros paveldo objektu. Aprašo 36 punktą skelbia, kad didžiausia galima projekto finansuojama dalis nuo visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų priklauso nuo kultūros paveldo objekto statuso. Aprašo 36.2. punktas nurodo, kad savivaldybės saugomiems objektams finansavimas skiriamas iki 75 proc. Kultūros paveldo objekto reikšmingumas vertinamas pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 10 straipsnyje numatytą ir kultūros paveldui suteiktą statusą, kuris yra nurodytas Kultūros vertybių registre, Savivaldybės saugomiems objektams pridedami 5 balai –2 priedas projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelėje.**

2. Kaip šiuo metu sprendžiami sprendimo projekte aptarti klausimai:

Savivaldybės administracija, planuoja įgyvendinti projektą „Poeto J. Čerkeso-Besparnio sodybos sutvarkymas“. Projektas įtrauktas į Panevėžio miesto plėtros 2014–2020 m. strateginį planą, patvirtintą Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 10 d. sprendimu Nr. 1-280.

3. Sprendimo priėmimo būtinumo pagrindimas, kokių pozityvių rezultatų laukiama:

Projekto paraiška bus teikiama Centrinei projektų valdymo agentūrai 2018 m. vasario mėn. **Priėmus sprendimą skelbti objektą Savivaldybės saugomu bus gautas didesnis finansavimas ir prisidės papildomi 5 balai.**

4. Skaičiavimai, išlaidų sąmatos, finansavimo šaltiniai:

Skelbimas J. Čerkeso –Besparnio sodybos saugomu Savivaldybės kultūros paveldo objektu papildomų išlaidų nepareikalaus.

5. Galimos neigiamos pasekmės priėmus sprendimą, kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kieno iniciatyva parengtas sprendimo projektas:

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos.

7. Sprendimas suderintas:

Mero patarėja, atliekančia Tarybos sekretoriaus funkcijas I. Kisiele, Mero pavaduotoju A. Varna, Administracijos direktoriumi Rimantu Pauža, Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus vedėja Daiva Gasiūniene, Teisės ir viešosios tvarkos skyriaus vyriausiąja specialiste A. Reikiene, Dokumentų valdymo poskyrio vyr. specialiste A. Pakalne.

PRIDEDAMA:

1. Teritorijos ribų planas, 1 lapas.

Teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus
Vyriausioji specialistė

Loreta Paškevičienė